

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні групи забезпечення
спеціальності
від 24 вересня 2020 року
протокол № 2
Головагрупи: Жанна Шакірзанова Ж.Р.

УЗГОДЖЕНО
Директор: Овчарук В.А.
Гідрометеорологічний інститут
(назва факультету, прізвище, ініціали)

СИЛЛАБУС

навчальної дисципліни

Основи правознавства та ДУМ (Розділ «Ділова українська мова»)
(назва навчальної дисципліни)

103 Науки про Землю

(шифр та назва спеціальності)

«Гідрометеорологія»,

(назва освітньої програми)

бакалавр

заочна

(рівень вищої освіти)

(форма навчання)

3

4/120

іспит

(рік навчання)

(семестр навчання)

(кількість кредитів СКТС/годин)

(форма контролю)

кафедра українознавства та соціальних наук

(кафедра)

Одеса, 2020

Автор: Мирошниченко М.І., старший викладач

(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Поточна редакція розглянута на засіданні кафедри українознавства та соціальних наук від « 28» серпня 2020 року, протокол № 1

Викладачі: лекційний модуль: Мирошниченко М.І., старший викладач

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

практичний модуль: Мирошниченко М.І., старший викладач

(вид навчального заняття: прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Перелік попередніх редакцій

Прізвища та ініціали авторів	Дата, № протоколу	Дата набуття чинності

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета	Мета вивчення дисципліни «Основи правознавства та ДУМ (Розділ «Ділова українська мова»)» - ознайомити студентів із нормами сучасної української мови в діловому спілкуванні, з основними вимогами до укладання й оформлення професійних документів, навчити їх ділової мови, збагатити словник термінологічною, фаховою лексикою; підвищити загальномовний рівень майбутніх фахівців, сформувати практичні навички ділового усного і писемного спілкування в колективі, розвивати комунікативні здібності.
Компетентність	K05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
Результат навчання	ПР02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову.
Базові знання	Після закінчення вивчення дисципліни студенти повинні знати: <ul style="list-style-type: none"> - норми сучасної української літературної мови; - особливості стилю сучасних ділових паперів; - класифікацію та призначення різних видів документів; - загальні вимоги до укладання й оформлення професійних документів; - лексичні норми сучасної української літературної мови в діловому спілкуванні; - морфологічні норми сучасної української літературної мови в діловому спілкуванні; - синтаксичні норми сучасної української літературної мови в діловому спілкуванні; - особливості усного ділового спілкування; - основи культури ділового мовлення; - етикет ділового спілкування.
Базові вміння	Після закінчення вивчення дисципліни студенти повинні вміти: <ul style="list-style-type: none"> - правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; - укладати та редактувати тексти офіційно-ділового стилю; - укладати різні типи документів, правильно добираючи необхідні мовні засоби; - користуватися нормами сучасної української літературної мови в усному та писемному діловому спілкуванні.
Базові навички	У результаті вивчення дисципліни студенти отримують базові уміння (навички): <ul style="list-style-type: none"> - використання лексикографічних джерел (словників) та іншої довідкової літератури для самостійного вдосконалення мовної культури взагалі та професійного спілкування зокрема; - здійснення аналізу, коригування тексту документа відповідно до норм української літературної мови; <ul style="list-style-type: none"> - сприймання, відтворення і укладання різноманітних професійних документів; - користування загальномовними та спеціальними словниками; - участі у процесі ділового спілкування; - підготовки до публічного виступу; - дотримання етикету ділового спілкування.
Пов'язані силабуси	«Основи правознавства та ДУМ (Розділ «Основи правознавства»)»
Попередня	-

дисципліна	
Наступна дисципліна	-
Кількість годин	лекції: 2 практичні заняття - 0 консультацій: 8 самостійна робота студентів: 110

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Лекційні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
	Настановча лекція	2	
3М-Л1	Документ як засіб писемної ділової комунікації Тема 1. Стильова диференціація сучасної української літературної мови. 1.Походження мови. 2.Функції мови. 3. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. 4.Поняття національної та літературної мови. 5. Поняття стилю мовлення. Стилі сучасної української літературної мови. 6.Ознаки офіційно-ділового стилю, сфера його використання. 7. Норми сучасної української літературної мови.		6
	Тема 2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації 1.Документ – основний вид офіційно-ділового стилю, призначення документів. 2. Національний стандарт України. 3.Вимоги до змісту та розташування реквізитів. 4.Вимоги до бланків документів. Формуляр. 5.Класифікація документів.		8
	Тема 3. Текст у документах різного типу. 1. Поняття тексту. Види текстів. 2. Композиція тексту. 3. Основні правила написання та оформлення тексту документа. 4.Текстова рубрикація. 5.Особливості тексту в документах різного типу. 6. Вимоги до оформлення списку використаної літератури.		8
3М-Л2	Характеристика документів за призначенням і культура усного ділового спілкування		

	Тема 4. Документація з кадрово-контрактних питань. Особисті офіційні документи. 1.Резюме. Автобіографія. 2.Характеристика. Рекомендаційний лист. 3.Заява. Види заяв. 4. Особовий листок з обліку кадрів. 5.Наказ щодо особового складу. 6.Трудова книжка. 7.Трудовий договір. Контракт. Трудова угода.		4
	Тема 5. Довідково-інформаційні документи. Документи колегіальних органів. 1.Загальна характеристика документів теми. 2. Прес-реліз. 3. Оголошення. 4. Звіт. 5. Службова записка. Рапорт. 6. Пояснювальна записка. 7. Довідка. 8. Протокол, витяг з протоколу.		4
	Тема 6. Етикет ділового листування. 1.Основні вимоги до ділової кореспонденції. 2.Класифікація листів. 3. Реквізити листа та їх оформлення. 4. Етикет ділового листування. 5. Оформлення листа. 6. Різні типи листів.		4
	Тема 7. Організаційні та розпорядчі документи. 1. Накази. Види наказів. 2. Статути. 3. Положення. 4. Інструкції. Посадові інструкції.		3
	Тема 8. Обліково-фінансові та господарсько-договірні документи: акт, розписка, доручення, договори.		3
	Тема 9. Усне ділове спілкування. 1.Мовний, мовленнєвий, комунікативний етикет. 2.Ділова телефонна розмова. 3.Ділова бесіда. 4.Підготовка успішного публічного виступу.		4
Разом:		2	42

Викладач: Мирошниченко Марія Іванівна

Консультації: згідно з розкладом консультаційної сесії.

2.2 Практичні модулі

Код	Назва модуля та тем	Кількість годин	
		аудиторні	СРС
ЗМ-П1	«Основні поняття офіційно-ділового стилю» Тема 1. Мова і суспільство. 1.Основні теорії походження мови. 2.Функції мови.		1

	<p>3. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. 4. Поняття національної, літературної мови та державної мови. 5. Українська мова на лінгвістичній карті світу.</p> <p>Тема 2. Функціональні стилі української мови.</p> <p>1. Поняття стиль мовлення. 2. Стильова диференціація сучасної української літературної мови. 3. З історії документів на Україні.</p>		
	<p>Тема 3. Мовна норма в документах.</p> <p>1. Поняття мовної норми. 2. Види мовних норм. 3. «Сильні» та «слабкі» мовні норми. 4. Порушення мовних норм.</p>		1
	<p>Тема 4. Ділові папери.</p> <p>1. Поняття документа. Функції і значення документів. Системи документації. 2. Національний стандарт України на оформлення документів. 3. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. 4. Вимоги до бланків документів. Формуляр документа. 5. Класифікація документів.</p>		1
	<p>Тема 5. Текст як основна частина документа.</p> <p>1. Поняття тексту документа. 2. Частини тексту документів. 3. Вимоги та правила написання тексту документів. 4. Правила оформлення титульної сторінки документів. 5. Рубрикація і нумерація в текстах документів.</p>		1
	<p>Тема 6. Бібліографія. Оформлення списку літератури в документах.</p>		1
	<p>Тема 7. Морфологічні особливості ділового мовлення.</p> <p>1. Особливості вживання відмінкових закінчень іменників - загальних і власних назв. 2. Вживання форм чоловічого та жіночого родів у діловому мовленні. 3. Ступені порівняння прикметників.</p>		1
ЗМ-П2	<p>«Практика документального оформлення ділових відносин»</p> <p>Тема 8. Документи з кадрово-контрактних питань. Характеристика й укладання основних документів теми: резюме, автобіографія, характеристика, рекомендаційний лист, заява з обліку кадрів, наказ щодо особового складу, трудова книжка, трудовий договір, контракт, трудова угода.</p>		1
	<p>Тема 9. Морфологічні особливості ділового мовлення.</p> <p>1. Форми числівників у діловому мовленні та особливості їх відмінювання. 2. Вживання займенників у ділових паперах. 3. Особливості вживання форм дієслів у діловому мовленні. Специфіка перекладу дієприкметників з російської на українську мову.</p>		1
	<p>Тема 10. Довідково-інформаційні документи. Документи</p>		1

	колегіальних органів. Укладання основних документів теми: звіт, довідка, оголошення, службова записка, рапорт, пояснювальна записка, протокол, витяг з протоколу.		
	Тема 11. Ділове листування. 1.Основні вимоги до ділової кореспонденції. 2.Класифікація листів. 3. Реквізити листа та їх оформлення. 4. Етикет ділового листування. 5. Оформлення листа. 6. Мовні засоби різних типів листів.		1
	Тема 12. Морфологічні особливості ділового мовлення. 1.Непохідні й похідні прийменники як засоби стандартизації ділової мови. 2. Особливості перекладу прийменників конструкцій української мови. 3.Чергування у системі службових частин мови. 4. Засоби стандартизації ділової мови.		1
	Тема 13. Організаційні та розпорядчі документи. Основні реквізити та частини тексту основних організаційних і розпорядчих документів. 1. Накази. Види наказів. 2. Статути. 3. Положення. 4. Інструкції. Посадові інструкції		1
	Тема 14. Лексичні норми української мови. Стилістичні норми української мови. 1.Вибір слова у тексті документа. 2.Явища синонімії та паронімії у текстах документів. 3.Типи словників, їх практичне застосування. 4. Суржик у мовленні українців і шляхи його подолання.		1
	Тема 15. Обліково-фінансові та господарсько-договірні документи. 1. Характеристика й укладання акта, розписки, трудової угоди. 2. Визначення, реквізити, частини тексту, види договорів.		1
	Тема 16. Синтаксичні особливості українського ділового мовлення. 1. Особливості вживання в діловому мовленні речень, різних за структурою та метою висловлювання. 2. Порядок слів у діловому мовленні. 3. Типові форми вживання присудків у текстах ОДС. 4. Особливості вживання речень з однорідними членами в текстах ділових документів. 5. Речення з відокремленими членами, звертаннями та вставними словами і с/с у діловому мовленні. 6. «Нанизування» відмінкових форм іменників.		1
	Тема 17. Синтаксичні особливості українського ділового мовлення. 1. Пряма і непряма мова, цитування, діалог у текстах ОДС. 2. Складні випадки узгодження членів речення.		1
	Тема 18. Культура усного мовлення. 1.Види мовлення: монолог, діалог, полілог. 2.Техніка мовлення. Дихання. Голос. Дикція. Інтонація. Мелодика. Темп мовлення. 3.Усне спілкування. Телефонна розмова.		1

	4. Проведення співбесіди з роботодавцем. 5. Мовний, мовленнєвий, комунікативний етикет. 6. Етикетні ситуації. Тональності мовлення. 7. Позалінгвальні засоби спілкування: міміка, жести, постава		
	Тема 19. Мистецтво публічного виступу. 1. Види публічних виступів. 2. Жанри: доповідь, лекція, бесіда, промова, привітання. 3. Традиції українського красномовства. 4. Підготовка успішного публічного виступу. Шляхи підвищення культури мовлення.		1
	Тема 20. Основні засади міжнародного ділового етикету. 1. Національно-психологічні особливості та традиції ділової комунікації. 2. Дипломатичний протокол. 3. Організація прийому міжнародної делегації. 4. Візитна картка та її використання.		1
	Разом:	-	20

Викладач: Мирошниченко Марія Іванівна

Консультації: згідно з розкладом консультаційної сесії.

2.3 Самостійна робота студента та контрольні заходи

Студенти заочної (дистанційної) форми навчання на платформі MOODLE за посиланням на дистанційний курс «Основи правознавства та ДУМ (Розділ «Ділова українська мова»)» <http://dpt19s.odeku.edu.ua/course/view.php?id=28> виконують завдання до термінів, вказаних у таблиці.

Код модуля	Завдання на СРС та контрольні заходи	Кількість годин	Термін проведення
3М-Л1	<p>Вивчення тем лекційних модулів</p> <ul style="list-style-type: none"> • Назва контрольного заходу (обов'язковий): <ul style="list-style-type: none"> - індивідуальне завдання (письмова доповідь). 	20 5	жовтень - грудень лютий
3М-П1	<ul style="list-style-type: none"> • Підготовка до тестування • Назва контрольного заходу (обов'язковий) <ul style="list-style-type: none"> - Тестування (TP) до тем 1-4 	7 8	жовтень - грудень січень
3М-Л2	<p>Вивчення тем лекційних модулів</p> <ul style="list-style-type: none"> - Назва контрольного заходу (обов'язковий) <i>Модульна тестова контрольна робота (МКР)</i> 	22 5	січень-квітень травень

ЗМ-П2	Підготовка до тестування Назва контрольного заходу (обов'язковий): - <i>Тестування (TP) до тем 5-9</i>	13 10	січень-квітень квітень
	Підготовка до іспиту	20	За розкладом екзаменац. сесії
	Разом:	110	

1. Методика проведення та оцінювання обов'язкового контролального заходу для ЗМ-Л1.

виконання індивідуального завдання (**ІЗ**) – підготовка доповіді за певною темою, оцінюється в **10 балів**.

2. Методика проведення та оцінювання обов'язкового контролального заходу для ЗМ-П1.

Методи письмового контролю: письмовий тестовий контроль (TP) до тем 1-4.

Оцінювання письмового контролю:

- **письмовий тестовий контроль (TP) до Тем 1-4** складається з 34 тестових питань закритого типу, одна правильна відповідь на питання оцінюється в 1 бал, загалом: **34 бали**.

3. Методика проведення та оцінювання обов'язкового контролального заходу для ЗМ-П2.

Методи письмового контролю: письмовий тестовий контроль (TP) до тем 5-9.

Оцінювання письмового контролю:

- **письмовий тестовий контроль (TP) до Тем 5-9** складається з 46 тестових питань закритого типу, одна правильна відповідь на питання оцінюється в 1 бал, загалом: **46 балів**.

4. Методика проведення та оцінювання обов'язкового контролального заходу для ЗМ-Л2.

модульний тестовий контроль (МКР), складається з 10 питань закритого типу, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, загалом - **10 балів**.

5. Методика проведення та оцінювання підсумкового заходу з дисципліни «Основи правознавства та ДУМ (Розділ «Ділова українська мова»).

Формою підсумкового семестрового контролюючого заходу з обов'язкової навчальної дисципліни «Основи правознавства та ДУМ (Розділ «Ділова українська мова») є **іспит**.

Екзаменаційні білети з дисципліни «Основи правознавства та ДУМ (Розділ «Ділова українська мова») складаються з тестових завдань закритого типу, які потребують від студента вибору однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих у запитанні. Тестові запитання кожного екзаменаційного білета формуються за всім переліком сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 20 завдань. Повна правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється у **5 балів**. Оцінка успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) та максимальна складає **100 балів**.

Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється за 4-бальною системою відповідно до шкали - за **правильну відповідь**: **на 18-20 тестів (90-100%) – «відмінно»; на 15-17 тестів (74-89%) – «добре»; на 12-14 тестів (60-73%) – «задовільно»; на менш ніж 12 тестів (<60%) – «незадовільно».**

Шкала відповідності оцінок за національною системою та системою ЕКТАС

За шкалою ECTS	За національною системою		Бал успішності
	для іспиту	критерії	
A	5 (відмінно)	Відмінно – блискуча робота з незначними помилками	90–100
B	4 (добре)	Дуже добре – вище середнього стандарту, але з деякими поширеними помилками	82–89,9
C	4 (добре)	Добре – загалом добра робота, але з помітними помилками	74–81,9
D	3 (задовільно)	Задовільно - пристойно, але із значними помилками	64–73,9
E	3 (задовільно)	Достатньо – задовольняє мінімальним вимогам	60–63,9
FX	2 (незадовільно)	Не прийнято – з можливістю перескладання	35–59,9
F	2 (незадовільно)	Не прийнято з обов'язковим повторним курсом	1–34,9

Інтегральна оцінка поточного контролю знань та вмінь студентів із навчальної

дисципліни «Основи правознавства та ДУМ (розділ «Ділова українська мова») заочної (дистанційної) форми навчання складається з оцінок усіх контрольних заходів за чотирма модулями (ЗМ-Л1, ЗМ-Л2, ЗМ-П1, ЗМ-П2), вказаних у табл. 2.3 *Самостійна робота студента та контрольні заходи* і є підставою для допуску до семестрового контрольного заходу – **іспиту**.

Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав усі передбачені види обов'язкових контрольних заходів з дисципліни, тобто: виконав тестові завдання до ЗМ-П1, ЗМ-П2. Тобто "умова допуску до іспиту" - **не менше 40 балів** з практичної частини (ТР) дисципліни, від максимально можливої суми - **80 балів**, які передбачені за обов'язкові види контролюючих заходів за практичними модулями.

В іншому випадку студент вважається таким, що не виконав навчального плану дисципліни і не допускається до іспиту.

Загальна кількісна оцінка, яку отримує студент за підсумками вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Основи правознавства та ДУМ (Розділ «Ділова українська мова») (загальний бал успішності) є **усередненою** між кількісною оцінкою поточних контролюючих заходів і кількісною оцінкою семестрового контролюючого заходу – іспиту. Якщо студент за підсумками іспиту отримав загальну кількісну оцінку меншу за 50% (від максимально можливої на екзамені), то загальний бал успішності має дорівнювати балу успішності на іспиті.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

3.1 Модуль ЗМ-Л1 «Документ як засіб писемної ділової комунікації».

3.1.1 Повчання.

Під час вивчення тем модуля «Документи як засіб писемної ділової комунікації» слід звернути увагу на роль мови в житті людини і суспільства; чітко розрізняти функції мови та мовлення. Доцільно розглянути різні погляди мовознавців (вітчизняних і зарубіжних) на ці терміни та їх взаємозв'язок.

Слід ретельно опрацювати тему «норми української мови», наводячи власні приклади до кожного з видів мовних норм.

Розглядаючи поняття «літературна мова», «національна мова», «державна мова», студенти мають розмежувати їх з огляду на їх дефініції, з'ясовуючи їх особливості.

Під час розгляду питання про стилеву диференціацію мови необхідно усвідомити ознаки та сферу застосування кожного з функціональних стилів сучасної української літературної мови, приділяючи особливу увагу лексичним особливостям офіційно-ділового стилю.

Потрібно навчитися чітко визначати групи документів за класифікацією ділових паперів, а також знати перелік реквізитів документів відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 4163-2003.

Слід чітко визначати частини тексту різних видів управлінських документів і вміти здійснювати рубрикацію тексту.

Відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 слід навчитися правильно оформлювати бібліографічні посилання різних видів.

3.1.2 Питання для самоперевірки.

1. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Державна мова в Україні [1, С. 49-52].
2. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови [1, С.15-17, 19-49].
3. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора [1, С. 67-68].
4. Комунікативні ознаки культури мови. Типологія мовних норм [1, С. 68-71].
5. Словники у професійному мовленні. Типи словників [1, С. 71-72].
6. Функціональні стилі української мови та сфера їх застосування. Основні ознаки функціональних стилів [1, С. 109-115].
7. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів [1, С.115-118].
8. Текст як форма реалізації професійної діяльності [1, С. 118-122].
9. Поняття ділового спілкування. Стилі та моделі ділового спілкування [1, С. 164-167].
10. Класифікація документів [1, С. 267-270].
11. Національний стандарт України. Склад реквізитів документів [1, С. 270-275], [3, С. 2-24].
12. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів [1, С. 275-293], [3, С. 2-24].
13. Оформлення сторінки. Вимоги до тексту документа [1, С. 293-300], [3, С. 2-24].
14. Основні правила бібліографічного опису, оформлення покликань [1, С. 548-553], [2, С. 3-15].

Джерела:

1. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – 696 с. (електронний варіант)
2. ДСТУ 8302:2015 Інформація і документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. — Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. — 16 с.
3. ДСТУ 4163-2003 Національний стандарт України. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів. — Київ: Держспоживстандарт України, 2003. — 26 с.

3.1.3. Індивідуальне завдання до ЗМ-Л1

Вимоги до змісту та оформлення індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання виконується студентом у визначені терміни в межах поточного навчального семестру.

При **оформленні** індивідуального завдання слід дотримуватися певних вимог.

1. Текст набирається в редакторі Microsoft Word.
2. Формат сторінки – **A4**.
3. Поля: ліве – **3 см**, праве – **1 см**, всі інші – **2 см**.
4. Шрифт – **Times New Roman**. Розмір шрифту – **14 pt**. Інтервал – **1,5**. Вирівнювання тексту – за ширину.
5. Обсяг роботи – 10 сторінок.

Проводиться у формі письмової доповіді (надається на перевірку до платформи Moodle) за однією з тем:

1. З історії документів в Україні.
2. Стилі та підстилі сучасної української літературної мови.
3. Виступ перед аудиторією: основні правила успіху.
4. Написання цифр і символів у ділових паперах.
5. Етичні питання використання мобільних телефонів.
6. Оформлення службових листів. Етикет ділового листування.
7. Візитна картка та її використання.
8. Мистецтво публічного виступу. Доповідь.
9. Культура усного ділового спілкування.
10. Позалінгвальні засоби спілкування: міміка, жести, постава.
11. Організація ефективного спілкування керівника з підлеглими.
12. Бесіда як один із видів усного ділового спілкування.
13. Суржик у мовленні українців і шляхи його подолання.
14. Сучасні дрес-коди та вимоги до зовнішнього вигляду службовців.
15. Організація прийому закордонної делегації.
16. Основні засади міжнародного ділового етикету.
17. Особливості лексики ділових паперів.
18. Українська мова на лінгвістичній карті світу.
19. Національно-психологічні особливості та традиції ділової комунікації.
20. Особливості українського наголосу.

Вибір теми доповіді кожному студентові здійснюється викладачем і зазначається у файлі «Правила оформлення ІЗ» на платформі Moodle.

Перед студентами постає завдання аналізу авторського тексту та використання необхідних відомостей. Слід пам'ятати, що це процес аналітично-синтетичної переробки тексту, необхідно вибрати найбільш важливу інформацію та подати її в стислій формі. Далі зі списку наведених джерел слід визначити основні питання, а потім знайти в тексті інформацію, що розкриває зміст цих положень.

Далі слід розібратися в тому, як автор аналізує положення, що стверджує,

яку має точку зору, як її підтверджує, як ілюструє свої позиції, які робить висновки.

Слід звернути увагу і пам'ятати, що відбувається передавання інформаційного змісту авторського тексту. Власна позиція студента – це лише висновки.

Критерії оцінювання доповіді:

- самостійність виконання – 0-2 бали;
- повнота розкриття теми – 0-2 бали;
- наявність особистої позиції – 0-2 бали;
- грамотність і коректність написання висновків – 0-2 бали;
- відповідність формальним критеріям (структурна, послідовність і логічність, обґрунтованість висновків, грамотність, якість оформлення тощо) – 0-2 бали.

Рекомендована література до теми 1:

1. Палеха Ю. І. Історія діловодства (Документознавчий аспект) : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш. – К. : Ліра-К, 2011. – 324 с.
2. Бездрабко В.В. Історія науки про документ, або Відкриття відомого : [монографія] / В. В. Бездрабко. – К. : Четверта хвиля, 2011. – 295 с.
3. Бєлоусова І.О. Основні етапи розвитку документознавства / І. О. Бєлоусова // Актуальні питання документознавства: історія та сьогодення : матеріали І регіон. наук.-практ. конф. (21 трав. 2008 р.) / Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ : Альма-матер, 2008. – С. 10–13.

Рекомендована література до теми 2:

1. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі... – К., 1999. – С. 5–24.
2. Волкотруб Г. Й. Стилістика ділової мови. – К., 2002. – С. 5–29.
3. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови. – Тернопіль, 2000. – С. 5–18.
4. Потелло Н. Я. Українська мова і ділове мовлення. – К., 1999. – С. 174–180.
5. Сучасна українська літературна мова. Стилістика / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – 1973. – С. 561–582.

Рекомендована література до теми 3:

1. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. – К., 2010. – 252 с.
2. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990. – С. 140–223.
3. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова. – Х., 2009. – С. 265–276.
4. Коваль А. П. Ділове спілкування. – К., 1992. – С. 8–96, 174–222.
5. Культура української мови / [за ред. В. М. Русанівського]. – К., 1990. – 304 с.
6. Палеха Ю. І. Ділова етика. – К., 2000. – 350 с.

Рекомендована література до теми 4:

1. Жук Г. М. Числівник у мові професійного спілкування: навчально-методичний посібник. – Тернопіль: Greg, 2005. – 32 с.
2. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник / Гогуленко О.П., Дзинглюк О.С., Мирошниченко М.І. — Одеса: ОНМУ, 2012. – С.20-26

Рекомендована література до теми 5:

1. Етика ділового спілкування: / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук / Навч. посібник. — К.: Центр учебової літератури, 2007 — С. 102-110
2. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців. – К., 2004. – С. 78-82.
3. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – С. 223-228

Рекомендована література до теми 6:

1. Глушник С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник / 6-те. доп. і переробл.- К. : Арій, 2009.- С. 148-189.
2. Теппер Р. Как овладеть искусством делового письма: 250 писем и записок в помощь менеджеру : Пер. с англ. ЮННТН : Аудит, 1994.-19 с.
3. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів // С. П. Бибик, І.М. Михно, Л.О. Пустовіт, Г.М. Сюта.-К.: Довіра; УНВЦ «Рідна мова», 1998.- С 31-52, 368-444.
4. Шевчук С. В. Службове листування : Довідник. - К. : Літера ЛТД, 1999.- 108 с.
5. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення : Підручник.- К.: Арій, 2009 – с. 576.

Рекомендована література до теми 7:

1. Шинкаренко І. І. Картка візитна // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. — К: Знання України, 2004 — Т. 1 — 760 с.
2. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців. – К., 2004. – С. 104-108.
3. Етика ділового спілкування: / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук / Навч. посібник. — К.: Центр учебової літератури, 2007 — 344 с.
4. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів // С. П. Бибик, І.М. Михно, Л.О. Пустовіт, Г.М. Сюта.-К.: Довіра; УНВЦ «Рідна мова», 1998.- С 346-353.

Рекомендована література до теми 8:

1. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990. – С. 232 с.
2. Коваль А. П. Ділове спілкування. – К., 1992. – С. 8–96, 174–222.

3. Корніяка О. М. Мистецтво гречності... – К., 1995. – 96 с.
4. Культура української мови / [за ред. В. М. Русанівського]. – К., 1990. – 304 с.
5. Палеха Ю. І. Ділова етика. – К., 2000. – 350 с.
6. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001. – 224 с.
7. Чмут Т. К. Етика спілкування. – К., 2007. – 230 с.
8. Шеломенцев В.М. Етикет і сучасна культура спілкування. – К., 2003. – 416 с.

Рекомендована література до теми 9:

1. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990. – 232 с.
2. Коваль А. П. Ділове спілкування. – К., 1992. – С. 8–96, 174–222.
3. Корніяка О. М. Мистецтво гречності... – К., 1995. – 96 с.
4. Культура української мови / [за ред. В. М. Русанівського]. – К., 1990. – 304 с.
5. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001. – 224 с.
6. Чмут Т. К. Етика спілкування. – К., 2007. – 230 с.
7. Шеломенцев В.М. Етикет і сучасна культура спілкування. – К., 2003. – 416 с.

Рекомендована література до теми 10:

1. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. – М.: “Рефл-бук”, К.: “Ваклер” – 2001. – 656с.
2. Лабунская В. А. Невербальное поведение. – Ростов-на-Дону: издательство Ростовского университета – 1986. – 135с.
3. Рюкле Хорст. Ваше тайное оружие в общении: мимика, жест, движение. – М.: Интерэксперт: Инфра – М – 1996. – 227с.
4. Пиз Аллан. Язык жестов: как читать мысли других людей по их жестам. – М.: Ай-Кью – 1995. – 257с.
5. Пиз А. Язык телодвижений. Как читать мысли окружающих по их жестам / А. Пиз. – М.: Эксмо, 2005. – 288 с.
6. Пиз Аллан. Язык жестов: увлекательное пособие для деловых людей. – М.: Ай-Кью – 1992. – 112с.

Рекомендована література до теми 11:

1. Етика ділового спілкування: / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук / Навч. посібник. — К.: Центр учебової літератури, 2007 — С. 184-222
2. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців. – К., 2004. – С. 74-76.

Рекомендована література до теми 12:

1. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990. – 232 с.

2. Коваль А. П. Ділове спілкування. – К., 1992. – С. 8–96, 174–222.
3. Корніяка О. М. Мистецтво гречності... – К., 1995. – 96 с.
4. Культура української мови / [за ред. В. М. Русанівського]. – К., 1990. – 304 с.
5. Палеха Ю. І. Ділова етика. – К., 2000. – 350 с.
6. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001. – 224 с.
7. Чмут Т. К. Етика спілкування. – К., 2007. – 230 с.
8. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням. – К., 2013. – С. 213–223.

Рекомендована література до теми 13:

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : Посібник / [за загальною редакцією Олександри Сербенської]. — Львів : Світ, 1994. — 152 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо / Борис Антоненко-Давидович. — 5-е вид., перероб. допов. — К. : Книга, 2010. — 252 с.
3. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення / Н. Д. Бабич. — Львів : Світ, 1990. — 232 с.
4. Культура української мови / [за ред. В. М. Русанівського]. – К., 1990. – 304 с.

Рекомендована література до теми 14:

1. Резніченко В. І. Довідник – практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. – К.: УНВЦ «Рідна мова», 2003. – 480 с.
2. Про затвердження загальних правил поведінки державного службовця: наказ Головного Управління Державної служби України № 214 від 04.08.2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1089-10>
3. Етика ділового спілкування: / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук / Навч. посібник. — К.: Центр учебової літератури, 2007 — С. 290-316

Рекомендована література до теми 15:

1. Ділові контакти з іноземними партнерами: Навч.-практ. посібник для бізнесмена. – К.: Видво Європ. Ун-ту, 2004. – 284с.
2. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації : Навчальний посібник / Наталія Ботвина. — видання 2-ге, доповнене та перероблене. — К. : АртЕк, 2002. — 208 с.
3. Грушевицкая Т.Г. Основы межкультурной коммуникации : Учебник для вузов / Т.Г. Грушевицкая, В.Д. Попков, А.П. Садохин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 352 с.
4. Калашник, Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навч. посібник [Текст] / Г. М. Калашник – К. : Знання, 2007. – 143 с.

5. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів/ Уклад. С.П. Бибик, І.Л. Михно, Л.О. Пустовіт, Г.М. Сюта. – К.: Довіра, 1997. – С.355-362

Рекомендована література до теми 16:

1. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації : Навчальний посібник / Наталія Ботвина. — видання 2-ге, доповнене та перероблене. — К.: АртЕк, 2002. — 208 с.
2. Дороніна М. С. Культура спілкування ділових людей : Посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / М. С. Дороніна. — видання друге. — К.: КМ Academia, 1998. — 192 с.
3. Грушевицкая Т.Г. Основы межкультурной коммуникации : Учебник для вузов / Т.Г. Грушевицкая, В.Д. Попков, А.П. Садохин. — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. — 352 с.
4. Калашник, Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету : навч. посібник [Текст] / Г. М. Калашник – К. : Знання, 2007. – 143 с.
5. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів/ Уклад. С.П. Бибик, І.Л. Михно, Л.О. Пустовіт, Г.М. Сюта. – К.: Довіра, 1997. – 399 с.
6. Етика ділового спілкування: / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук / Навч. посібник. — К.: Центр учебової літератури, 2007 — С. 316-324.

Рекомендована література до теми 17:

1. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. – К., 2014. – С. 39–85.
2. Зубков М. Г. Сучасна українська ділова мова. – Х., 2009. — С. 56–59.
3. Коваль А. П. Ділове спілкування. – К., 1992. – С. 87–96.
4. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – К., 1973. – 440 с.
5. Українська мова за професійним спрямуванням / [за ред. Т. В. Симоненко]. – К., 2012. – С. 23–36, 59-68.
6. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням. – К., 2013. – С. 27-36.

Рекомендована література до теми 18:

1. Васенко Л.А., Дубічинський В.В., Кримець О.М. Фахова українська мова: Навчальний посібник. – К.: Центр учебової літератури, 2008. – С. 11-13
2. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. – К.: Центр учебової літератури, 2010. – С. 49-56
3. Омельченко Ю. Українська мова за кордоном : навчання рідною мовою в хартійних школах США / Юрій Омельченко, Христина Васильків // Рідна школа. – 2010. – Лютий. – С. 19–20.

Рекомендована література до теми 19:

1. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури : Словник-довідник / Віталій Жайворонок. — К. : Довіра, 2006. — 703 с.

2. Стахів М. Український комунікативний етикет : навчально-методичний посібник / М. Стаків. – К. : Знання, 2008. – 245 с.

3. Плющ Н. П. Формули ввічливості в системі українського мовного етикету // Українська мова і сучасність. — К.: НМК ВО. — 1991. — С. 90-98.

Рекомендована література до теми 20:

1. Орфоепічний словник / [укладач М. І. Погрібний]. – К., 1984. – 629 с.
2. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – К., 1969. – С. 358–369.
3. Українська літературна вимова і наголос / [відп. ред. М. А. Жовтобрюх]. – К., 1973. – 724 с.
4. Українська мова за професійним спрямуванням / [за ред. Т. В. Симоненко]. – К., 2012. – С. 15–18.
5. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням. – К., 2013. – С. 26–27.

3.2 Модуль ЗМ-Л2 «Характеристика документів за призначенням і культура усного ділового спілкування».

3.2.1 Повчання.

Під час вивчення тем модуля «Характеристика документів за призначенням і культура усного ділового спілкування» слід звернути увагу на визначення поняття «ділове спілкування» та чітко розрізняти усі форми ділового спілкування, зокрема, ділову бесіду та ділову телефонну розмову як найбільш популярні з них.

Особливу увагу слід приділити класифікації документів за призначенням, чітко розмежовуючи види, обов'язкові реквізити та складові частини кожної з груп документів: документація з кадрово-контрактних питань; довідково-інформаційні документи; документи колегіальних органів; організаційні та розпорядчі документи; обліково-фінансові та господарсько-договорні документи.

Під час вивчення теми «Служbowi листи», потрібно ретельно опрацювати питання етикету ділового листування.

Досліджуючи питання етики та культури ділового спілкування, слід пам'ятати про необхідність вивчення поняття «етикет» та розмежовувати поняття мовного, мовленнєвого, комунікативного етикету.

3.2.2 Питання для самоперевірки.

1. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації [1, С. 77-79].
2. Парадигма мовних формул. Вибір мовних одиниць у мовленні [1, С. 79-80].
3. Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію [1, С. 182-183].
4. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Види публічного мовлення [1, С. 183-187].

5. Індивідуальні та колективні форми ділового спілкування. Функції та види бесід. Співбесіда з роботодавцем [1, С.213-216].
6. Етикет телефонної розмови [1, С. 223-228].
7. Документація з кадрово-контрактних питань: резюме, автобіографія, характеристика, рекомендаційний лист, заява, особовий листок з обліку кадрів наказ щодо особового складу, трудова книжка, трудовий договір, контракт, трудова угода [1, С. 315-350].
8. Довідково-інформаційні документи: прес-реліз, звіт, довідка, службова записка, протокол, витяг з протоколу [1, С. 361-382].
9. Класифікація листів. Етикет службового листування [1, С. 391-402].
10. Різновиди ділового спілкування [2, С. 26-31].
11. Індивідуальне та групове спілкування в ієрархічних організаціях. Наради, конференції, збори [2, С. 127-139].
12. Спілкування по телефону [2, С. 87-97].
13. Виголошення промови [2, С. 97-111].

Джерела:

1. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – 696 с. (електронний варіант)
2. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навч. посібник / Федір Іванович Хміль. — К.: «Академвидав», 2004. — 280 с.

3.3 Модуль ЗМ-П1: «Основні поняття офіційно-ділового стилю».

3.3.1 Повчання.

Основне завдання практичного модуля – підвищення рівня знань із ділової української мови, здобуття вміння застосовувати теоретичні знання з ділової української мови у повсякденному житті, створюючи умови, які забезпечують успіх професійної діяльності, зокрема, знаходити українсько-російські відповідники стійких словосполучень; редагувати тексти документів відповідно до норм сучасної ділової мови; оформлювати список літератури.

Під час підготовки до тестування слід навчитися давати визначення основних понять мовознавчої науки; визначати належність тексту до певного стилю, давати характеристику кожному стилю; визначати належність документів до певної групи класифікації; розрізняти різні види мовних норм;

Корисною буде робота з виконання вправ №3, 6, 7, 10-12, 15-17, 19-20, 24-30 (сторінки 13-19), запропонованих викладачем у «Методичних вказівках з організації самостійної роботи студентів і підготовки до практичних занять з дисципліни «Основи правознавства та ДУМ (БЗМ ДУМ)» для студентів 2 курсу денної форми навчання. Рівень вищої освіти: бакалавр. Специальність: 103 «Науки про Землю»: Електронна версія. – Одеса: ОДЕКУ, 2018. – 43 с.

3.4 Модуль ЗМ-П2: «Практика документального оформлення

ділових відносин».

3.4.1 Повчання.

Основними завданнями даного практичного модуля є вироблення навичок користування словниками української мови; розпізнавання лексично-стилістичних особливостей наукового стилю, укладати документацію за професійним спрямуванням; укладати ділові папери відповідно до норм ділового листування, ефективного ділового спілкування, композиції публічного виступу. Під час підготовки до практичних занять слід оволодіти різними видами усого професійного спілкування та визначати стратегію поведінки під час ділової бесіди, співбесіди, телефонної розмови.

Потрібно також навчитися ретельно готуватися до публічного виступу, правильно сприймати фахову інформацію, розрізнати поняття «мовний етикет», «мовленнєвий етикет», «культура спілкування», «ділове спілкування»; визначати жанри риторики, користуватись правилами публічного виступу в професійній діяльності.

Корисною буде робота з виконання вправ № 1, 2, 4, 5, 8, 9, 13, 14, 18-22, 31-33(сторінки 12-19), запропонованих викладачем у «Методичних вказівках з організації самостійної роботи студентів і підготовки до практичних занять з дисципліни «Основи правознавства та ДУМ (БЗМ ДУМ)» для студентів 2 курсу денної форми навчання. Рівень вищої освіти: бакалавр. Спеціальність: 103 «Науки про Землю»: Електронна версія. – Одеса: ОДЕКУ, 2018. – 43 с.

4. ПИТАННЯ ДО ЗАХОДІВ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Тестові завдання до тестування у модулі ЗМ-П1.

1. У яких документах не наводиться назва виду документа ? [1, С. 270-289].
2. Законодавчий, дипломатичний, адміністративно-канцелярський – це підстилі якого стилю [1, С.109-115].
3. Українська мова сформувалася на основі якого наріччя? [1, С.16].
4. Які документи називають вхідною і вихідною кореспонденцією? [1, С. 267-270].
5. За допомогою якого реквізуту документів підвищується їх якість шляхом компетентної оцінки змісту, виконується редактування? [1, С. 270-289].
6. Які є елементи тексту документів? [1, С. 296-299].
7. Реквізит «назва організації» пишеться у якій частині документа? [1, С. 270-289].
8. Зворотній порядок розташування логічних елементів тексту виявляється у якому документі? [1, С. 296-299].

9. Які документи називаються терміновими? [1, С. 267-270].
10. Як називаються норми, що регламентують точність, чистоту мовлення, правильність слововживання? [1, С. 19-49].
11. Як називаються документи, створені окремими особами поза сферою їх службової діяльності? [1, С. 267-270].
12. Що означає поняття «формуляр-зразок»? [1, С. 270-274].
13. Яким способом належить оформлювати дати підписання чи затвердження документа? [1, С. 270-289].
14. Що позначають пари арабських цифр, із яких складається реквізит «індекс документа»? [1, С. 270-289].
15. Хто є основоположником сучасної української літературної мови? [1, С. 15-17].
16. Яку функцію виконують документи? [1, С. 267-270].
17. В управлінській діяльності використовуються, головним чином, текстові документи, інформацію в яких зафіксовано яким способом? [1, С. 267-270].
18. Яке місце розташування реквізиту «гриф затвердження» в документах? [1, С. 270-289].
19. Що встановлюють Державні стандарти на оформлення документів управління? [1, С. 270-289].
20. У якому місці на бланках проставляють дату підписання документа? [1, С. 270-289].
21. Від чого залежить кількість реквізитів у кожному документі? [1, С. 270-289].
22. Які бувають документи за призначенням? [1, С. 267-270].
23. Що називають діловодством? [1, С. 267-270].
24. Для укладання службових документів в установах слід використовувати папір якого формату? [1, С. 293-296].
25. Реквізит «гриф затвердження» містить які елементи? [1, С. 270-289].
26. На які групи поділяють документи за спеціалізацією? [1, С. 267-270].
27. Які існують системи рубрикації тексту? [1, С. 293-296].
28. Яке визначення відповідає поняттю «літературна мова»? [1, С. 15-17].
29. Які існують вимоги до тексту документів? [1, С. 293-296].
30. Які існують правила оформлення бібліографії? [1, С. 548-553].

4.2 Тестові завдання до тестування у модулі ЗМ-П2.

1. Як називається службовий лист, яким запевняють оплату певних послуг, виконаної роботи, наданої житлової площі, якісне виконання роботи? [1, С. 404-483].
2. Які складові частини тексту характеристики? [1, С. 324-325].
3. Який документ називається резюме? [1, С. 317-321].
4. Як називається документ, що укладається на підтвердження фактів, подій, пов'язаних із діяльністю установ та окремих осіб? [1, С. 373-374].
5. Яка відмінність між контрактом з найму працівників і трудовим

договором? [1, С. 339-347].

6. Як називається різновид службового листа, що додається до основного документа (накладної, каталогу, проспекту, буклетів, зразків нових товарів) та інформаційно супроводжує його? [1, С. 404-483].
7. Який документ є короткою довідкою про освітні та професійні дані автора? [1, С. 317-321].
8. У якому документі в офіційній формі висловлено громадську думку про працівника, оцінено його ділові та моральні якості? [1, С. 324-325].
9. Які існують види довідок? [1, С. 373-374].
10. Які відомості зазначають у розпорядчій частині наказу щодо особового складу? [1, С. 331-333].
11. Якщо ви хочете пояснити причини певних порушень або переконливо довести безпідставність скарги стосовно вас, який документ ви можете укласти? [1, С. 404-483].
12. Які реквізити містить текст характеристики? [1, С. 324-325].
13. У якому документі стисло викладаються особисті, освітні та професійні відомості з метою працевлаштування? [1, С. 317-321].
14. З чого необхідно починати листа? [1, С. 395-402].
15. Який документ називають актом? [2, С. 144-148].
16. Які види службових листів розрізняють за кількістю адресатів? [1, С. 391-392].
17. Які документи належать до групи документів щодо особового складу? [1, С. 315-350].
18. Які заяви розрізняють за місцем виникнення? [1, С. 327-330].
19. Яку інформацію вказують у вступній частині акта? [2, С. 144-148].
20. Які реквізити містить текст автобіографії? [1, С. 321-324].
21. Які основні правила укладання резюме? [1, С. 317-321].
22. На які види поділяють прес-релізи за функціональним призначенням? [1, С. 363-370].
23. До якої групи документів за призначенням належать розписка й доручення? [2, С. 144-155].
24. Як називається договір, за яким підприємець-підрядник зобов'язується виконати певний обсяг робіт підприємству-замовнику? [2, С. 155-167].
25. На які види поділяють протоколи за обсягом фіксованої інформації? [1, С. 376-382].
26. Як називається різновид службового листа, у якому йдеться про наближення чи закінчення терміну виконання певних завдань, зобов'язань, проведення заходів? [1, С. 404-483].
27. У скількох примірниках оформлюється виробнича характеристика? [1, С. 324-325].
28. До якої групи управлінських документів належать листи? [3, С. 44].
29. Яким способом і у скількох примірниках оформлюється особиста заявка? [1, С. 327].
30. На які види поділяються накази за призначенням? [3, С. 50-51].
31. Який із різновидів усного мовлення характеризується специфічними

- ознаками, зумовленими екстрамовними причинами? [1, С. 223-227].
32. Як визначити поняття «співбесіда з роботодавцем»? [1, С. 219-223].
 33. Як назвати експресивні рухи м'язів обличчя, що виражають психічний стан, почуття, настрій людини в певний момент часу? ([1, С. 157-163].
 34. Що являє собою спілкування? [1, С. 149-150].
 35. Які погляди розрізняють залежно від локалізованої спрямованості на співрозмовника? [1, С. 157-163].
 36. Як досягти успіху під час бесіди? [3, С. 70-72].
 37. Які засоби спілкування є вербальними? [1, С. 155-156].
 38. Які існують етапи бесіди? [1, С. 216-219].
 39. Що потрібно, щоб утримувати увагу слухачів? [1, С. 180-186].
 40. Як називаються жести, що дублюють інтонацію, виокремлюють певні частини висловлювання, підкреслюють логічний наголос, сповільнення чи прискорення темпу мовлення? [1, С. 160].
 41. Які існують жанри публічних виступів? [3, С. 67-68].
 42. Які види бесіди виділяють за кількістю учасників? [1, С. 70-7].
 43. У який час доби можна телефонувати на підприємство чи в установу? [1, С. 223-227].
 44. З яких етапів складається телефонна розмова? [1, С. 223-227].
 45. Якщо до телефону підійшов не той, хто вам потрібен, що ви повинні зробити? ([1, С. 223-227].
 46. Що необхідно для того, щоб стати цікавим співрозмовником? [1, С. 180-186].
 47. Як називається система немовних знаків, що є засобами для обміну інформацією між людьми? [1, С. 157-163].
 48. Які функції бесіди? [3, С. 70-72].
 49. Які засоби спілкування є невербальними? [1, С. 157-163].
 50. Які різновиди мовленнєвого етикету розрізняють за умовами і змістом мовоної ситуації? [3, С. 56-59].
 51. Що Ви маєте сказати на початку телефонної розмови, якщо Ви є її ініціатором? [1, С. 223-227].
 52. Які різновиди дистанції між учасниками спілкувального акту виділяють дослідники? [1, С. 157-163].
 53. Якщо під час розмови телефоном зв'язок переривається, хто його відновлює? [1, С. 223-227].
 54. Яке визначення можна дати поняттю «бесіда»? [3, С. 70-72].
 55. Яке визначення можна дати поняттю «телефонна розмова»? [1, С. 223-227].
 56. Яким коротким виявом ввічливості починаємо будь-яку телефонну розмову? [1, С. 223-227].
 57. Що справляє сильніший вплив: невербальні засоби комунікації (посмішка, погляд, жести, міміка, інтонація) чи слова? [1, С. 157-163].
 58. Чим має завершуватися бесіда? [3, С. 70-72].
 59. Яким чином телефонна розмова вирішує проблеми? [1, С. 223-227].
 60. На які групи поділяються невербальні засоби? [1, С. 157-163].

4.3 Тестові завдання до модульної контрольної роботи.

1. Які є елементи тексту документів? [1, С. 296-299].
2. Реквізит «назва організації» пишеться у якій частині документа? [1, С. 270-289].
3. Зворотній порядок розташування логічних елементів тексту виявляється у якому документі? [1, С. 296-299].
4. Які документи називаються терміновими? [1, С. 267-270].
5. Як називаються норми, що регламентують точність, чистоту мовлення, правильність слововживання? [1, С. 19-49].
6. Що потрібно, щоб утримувати увагу слухачів? [1, С. 180-186].
7. Як називаються жести, що дублюють інтонацію, виокремлюють певні частини висловлювання, підкреслюють логічний наголос, сповільнення чи прискорення темпу мовлення? [1, С. 160].
8. Які існують жанри публічних виступів? [3, С. 67-68].
9. Які види бесіди виділяють за кількістю учасників? [3, С. 70-72].
10. З яких етапів складається телефонна розмова? [1, С. 223-227].
11. Як називається службовий лист, яким запевняють оплату певних послуг, виконаної роботи, наданої житлової площі, якісне виконання роботи? [1, С. 404-483].
12. Які складові частини тексту характеристики? [1, С. 324-325].
13. Який документ називається резюме? [1, С. 317-321].
14. Як називається документ, що укладається на підтвердження фактів, подій, пов'язаних із діяльністю установ та окремих осіб? [1, С. 373-374].
15. Яка відмінність між контрактом з найму працівників і трудовим договором? [1, С. 339-347].
16. Як називається різновид службового листа, що додається до основного документа (накладної, каталогу, проспекту, буклетів, зразків нових товарів) та інформаційно супроводжує його? [1, С. 404-483].
17. Який документ є короткою довідкою про освітні та професійні дані автора? [1, С. 317-321].
18. У якому документі в офіційній формі висловлено громадську думку про працівника, оцінено його ділові та моральні якості? [1, С. 324-325].
19. Які існують види довідок? [1, С. 373-374].
20. Які відомості зазначають у розпорядчій частині наказу щодо особового складу? [1, С. 331-333].
21. Якщо ви хочете пояснити причини певних порушень або переконливо довести безпідставність скарги стосовно вас, який документ ви можете укласти? [1, С. 404-483].
22. Які реквізити містить текст характеристики? [1, С. 324-325].
23. У якому документі стисло викладаються особисті, освітні та професійні відомості з метою працевлаштування? [1, С. 317-321].
24. З чого необхідно починати листа? [1, С. 395-402].

25. Який документ називають актом? [2, С. 144-148].
26. Які різновиди дистанції між учасниками спілкувального акту виділяють дослідники? [1, С. 157-163].
27. Якщо під час розмови телефоном зв'язок переривається, хто його відновлює? [1, С. 223-227].
28. Яке визначення можна дати поняттю «бесіда»? [3, С. 70-72].
29. Яке визначення можна дати поняттю «телефонна розмова»? [1, С. 223-227].
30. Яким коротким виявом ввічливості починаємо будь-яку телефонну розмову? [1, С. 223-227].
31. Які існують системи рубрикації тексту? [1, С. 293-296].
32. Яке визначення відповідає поняттю «літературна мова»? [1, С. 15-17].
33. Які існують вимоги до тексту документів? [1, С. 293-296].
34. Які існують правила оформлення бібліографії? [1, С. 548-553].
35. У яких документах не наводиться назва виду документа? [1, С. 270-289].
36. Законодавчий, дипломатичний, адміністративно-канцелярський – це підстилі якого стилю? [1, С. 109-115].
37. Українська мова сформувалася на основі якого наріччя? [1, С. 16].
38. Які документи називають вхідною і вихідною кореспонденцією? [1, С. 267-270].
39. За допомогою якого реквізиту документів підвищується їх якість шляхом компетентної оцінки змісту, виконується редактування? [1, С. 270-289].
40. Який із різновидів усного мовлення характеризується специфічними ознаками, зумовленими екстрамовними причинами? [1, С. 223-227].

4.4 Тестові завдання до іспиту.

1. Хто є основоположником сучасної української літературної мови? [1, С. 15-17].
2. Яку функцію виконують документи? [1, С. 267-270].
3. В управлінській діяльності використовуються, головним чином, текстові документи, інформацію в яких зафіковано яким способом? [1, С. 267-270].
4. Яке місце розташування реквізиту «гриф затвердження» в документах? [1, С. 270-289].
5. Що встановлюють Державні стандарти на оформлення документів управління? [1, С. 270-289].
6. У якому місці на бланках проставляють дату підписання документа? [1, С. 270-289].
7. Від чого залежить кількість реквізитів у кожному документі? [1, С. 270-289].
8. Які бувають документи за призначенням? [1, С. 267-270].
9. Що називають діловодством? [1, С. 267-270].

10. Для укладання службових документів в установах слід використовувати папір якого формату? [1, С. 293-296].
11. Реквізит «гриф затвердження» містить які елементи? [1, С. 270-289].
12. На які групи поділяють документи за спеціалізацією? [1, С. 267-270].
13. Які існують системи рубрикації тексту? [1, С. 293-296].
14. Яке визначення відповідає поняттю «літературна мова»? [1, С. 15-17].
15. Які існують вимоги до тексту документів? [1, С. 293-296].
16. Які існують правила оформлення бібліографії? [1, С. 548-553].
17. У яких документах не наводиться назва виду документа? [1, С. 270-289].
18. Законодавчий, дипломатичний, адміністративно-канцелярський – це підстилі якого стилю [1, С.109-115].
19. Українська мова сформувалася на основі якого наріччя? [1, С.16].
20. Які документи називають вхідною і вихідною кореспонденцією? [1, С. 267-270].
21. За допомогою якого реквізуту документів підвищується їх якість шляхом компетентної оцінки змісту, виконується редагування? [1, С. 270-289].
22. Які є елементи тексту документів? [1, С. 296-299].
23. Реквізит «назва організації» пишеться у якій частині документа? [1, С. 270-289].
24. Зворотній порядок розташування логічних елементів тексту виявляється у якому документі? [1, С. 296-299].
25. Які документи називаються терміновими? [1, С. 267-270].
26. Як називаються норми, що регламентують точність, чистоту мовлення, правильність слововживання? [1, С. 19-49].
27. Як називаються документи, створені окремими особами поза сферою їх службової діяльності? [1, С. 267-270].
28. Що означає поняття «формуляр-зразок»? [1, С. 270-274].
29. Яким способом належить оформлювати дати підписання чи затвердження документа? [1, С. 270-289].
30. Що позначають пари арабських цифр, із яких складається реквізит «індекс документа»? [1, С. 270-289].
31. На які види поділяються накази за призначенням? [3, С. 50-51].
32. Який із різновидів усного мовлення характеризується специфічними ознаками, зумовленими екстрамовними причинами? [1, С. 223-227].
33. Як визначити поняття «співбесіда з роботодавцем»? [1, С. 219-223].
34. Як назвати експресивні рухи м'язів обличчя, що виражають психічний стан, почуття, настрій людини в певний момент часу? ([1, С. 157-163].
35. Що являє собою спілкування? [1, С. 149-150].
36. Які погляди розрізняють залежно від локалізованої спрямованості на співрозмовника? [1, С. 157-163].
37. Як досягти успіху під час бесіди? [3, С. 70-72].
38. Які засоби спілкування є вербалними? [1, С. 155-156].
39. Які існують етапи бесіди? [1, С. 216-219].

40. Що потрібно, щоб утримувати увагу слухачів? [1, С. 180-186].
41. Як називаються жести, що дублюють інтонацію, виокремлюють певні частини висловлювання, підкреслюють логічний наголос, сповільнення чи прискорення темпу мовлення? [1, С. 160].
42. Які існують жанри публічних виступів? [3, С. 67-68].
43. Які види бесіди виділяють за кількістю учасників? [1, С. 70-7].
44. У який час доби можна телефонувати на підприємство чи в установу? [1, С. 223-227].
45. З яких етапів складається телефонна розмова? [1, С. 223-227].
46. Якщо до телефону підійшов не той, хто вам потрібен, що ви повинні зробити? ([1, С. 223-227].
47. Що необхідно для того, щоб стати цікавим співрозмовником? [1, С. 180-186].
48. Як називається система немовних знаків, що є засобами для обміну інформацією між людьми? [1, С. 157-163].
49. Які функції бесіди? [3, С. 70-72].
50. Які засоби спілкування є невербальними? [1, С. 157-163].
51. Які різновиди мовленнєвого етикету розрізняють за умовами і змістом мовної ситуації? [3, С. 56-59].
52. Що Ви маєте сказати на початку телефонної розмови, якщо Ви є її ініціатором? [1, С. 223-227].
53. Які різновиди дистанцій між учасниками спілкувального акту виділяють дослідники? [1, С. 157-163].
54. Якщо під час розмови телефоном зв'язок переривається, хто його відновлює? [1, С. 223-227].
55. Яке визначення можна дати поняттю «бесіда»? [3, С. 70-72].
56. Яке визначення можна дати поняттю «телефонна розмова»? [1, С. 223-227].
57. Яким коротким виявом ввічливості починаємо будь-яку телефонну розмову? [1, С. 223-227].
58. Що справляє сильніший вплив: невербальні засоби комунікації (посмішка, погляд, жести, міміка, інтонація) чи слова? [1, С. 157-163].
59. Чим має завершуватися бесіда? [3, С. 70-72].
60. Яким чином телефонна розмова вирішує проблеми? [1, С. 223-227].
61. На які групи поділяються невербальні засоби? [1, С. 157-163].

62. Як називається службовий лист, яким запевняють оплату певних послуг, виконаної роботи, наданої житлової площі, якісне виконання роботи? [1, С. 404-483].
63. Які складові частини тексту характеристики? [1, С. 324-325].
64. Який документ називається резюме? [1, С. 317-321].
65. Як називається документ, що укладається на підтвердження фактів, подій, пов'язаних із діяльністю установ та окремих осіб? [1, С. 373-374].
66. Яка відмінність між контрактом з найму працівників і трудовим договором? [1, С. 339-347].

67. Як називається різновид службового листа, що додається до основного документа (накладної, каталогу, проспекту, буклєтів, зразків нових товарів) та інформаційно супроводжує його? [1, С. 404-483].
68. Який документ є короткою довідкою про освітні та професійні дані автора? [1, С. 317-321].
69. У якому документі в офіційній формі висловлено громадську думку про працівника, оцінено його ділові та моральні якості? [1, С. 324-325].
70. Які існують види довідок? [1, С. 373-374].
71. Які відомості зазначають у розпорядчій частині наказу щодо особового складу? [1, С. 331-333].
72. Якщо ви хочете пояснити причини певних порушень або переконливо довести безпідставність скарги стосовно вас, який документ ви можете укласти? [1, С. 404-483].
73. Які реквізити містить текст характеристики? [1, С. 324-325].
74. У якому документі стисло викладаються особисті, освітні та професійні відомості з метою працевлаштування? [1, С. 317-321].
75. З чого необхідно починати листа? [1, С. 395-402].
76. Який документ називають актом? [2, С. 144-148].
77. Які види службових листів розрізняють за кількістю адресатів? [1, С. 391-392].
78. Які документи належать до групи документів щодо особового складу? [1, С. 315-350].
79. Які заяви розрізняють за місцем виникнення? [1, С. 327-330].
80. Яку інформацію вказують у вступній частині акта? [2, С. 144-148].
81. Які реквізити містить текст автобіографії? [1, С. 321-324].
82. Які основні правила укладання резюме? [1, С. 317-321].
83. На які види поділяють прес-релізи за функціональним призначенням? [1, С. 363-370].
84. До якої групи документів за призначенням належать розписка й доручення? [2, С. 144-155].
85. Як називається договір, за яким підприємець-підрядник зобов'язується виконати певний обсяг робіт підприєству-замовнику? [2, С. 155-167].
86. На які види поділяють протоколи за обсягом фіксованої інформації? [1, С. 376-382].
87. Як називається різновид службового листа, у якому йдеться про наближення чи закінчення терміну виконання певних завдань, зобов'язань, проведення заходів? [1, С. 404-483].
88. У скількох примірниках оформлюється виробнича характеристика? [1, С. 324-325].
89. До якої групи управлінських документів належать листи? [3, С. 44].
90. Яким способом і у скількох примірниках оформлюється особиста заява? [1, С. 327].

5. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(електронна бібліотека ОДЕКУ www.library-odeku.16mb.com
репозитарій ОДЕКУ <http://eprints.library.odeku.edu.ua/>)

Основна література.

1. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К.: Алерта, 2011. – 696с. (електронний варіант)// http://www.dut.edu.ua/uploads/l_666_15833608.pdf
2. Глушник С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В., Сучасні ділові папери. - Київ, Видавництво АСК, 2003. – 400с.
3. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник / Гогуленко О.П., Дзинглюк О.С., Мирошниченко М.І. — Одеса: ОНМУ, 2012. – 75 с.

Додаткова література.

1. Афанасьев И. Деловой этикет. — К., 2003.
2. Бугай Н. И. Украинский этикет. — К., 2000.
3. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування. — К., 2005.
4. Коваль А. П. Ділове спілкування: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1992. –280 с.
5. Корніяка О. Мистецтво гречності. — К., 1995.
6. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підручник / [Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М.]. — К.: Вища школа, 2003. — 462 с.
7. Палеха Ю. І. Ділова етика. — К., 2002.
8. Пентилюк М.І., Марунич І.І., Гайдасенко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення. Навч.посіб. – К.: Центр учебової літератури, 2011. – 224с.
9. Пиз А. Язык телодвижений / Аллан Пиз. — СПб.: Изд. дом Гутенберг, 2000. — 186 с.
10. Резніченко В. І., Михно І. Л. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету. — К., 2003.
11. Рыбалка С. В. Язык мимики, взглядов, жестов / Светлана Викторовна Рыбалка. — Донецк: ООО ПКФ "БАО", 2006. — 224 с.
12. Сагач Г. Мистецтво риторичної комунікації. — К., 2003.
13. Стоян Т. А. Діловий етикет: моральні цінності і культура поведінки бізнесмена. — К., 2004.
14. Паламар Л.М., Бех А.О. Практичний курс української мови. – К.: Либідь, 1993. – 208с.
15. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. — К., 2003.

Словники:

1. Великий тлумачний словник української мови / [уклад. В. Т. Бусел]. — К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. — 1736 с.
2. Морозов С.М. Словник іншомовних слів / С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. — К.: Наук. думка, 2000. — 680 с.
3. Російсько-український словник наукової термінології: Суспільні науки / [уклад. В.В. Гейченко та ін.]. — К.: Наук. думка, 1998. — 892 с.
4. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики./ Укл. і гол.ред. В.Т. Бусел. — К.: Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2003.- 896с.
5. Головащук І.С. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. — К., 1995.
6. Головащук І.С. Російсько-український словник сталих словосполучень. — К., 2001.
7. Гринчишин Д.Г. та ін.. Словник-довідник з культури української мови. — Львів: Фенікс, 1996.
8. Шевчук С.В. Російсько-український словник ділового мовлення = Русско-украинский словарь деловой речи. — К.: Вища школа, 2008. — 487с.

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
2. <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnppb.gov.ua/
4. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>
5. Бібліотека Гумер <http://www.gumer.info/>

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Інтегральна відомість №_____ оцінки знань та вмінь студентів за модулями

Кафедра українознавства та соціальних наук

Факультет Курс III Група Семестр

Дисципліна Основи правознавства та ДУМ (Розділ ДУМ)

Максимальна кількість балів: 100, за теоретичну частину – 20 (в тому числі 13-10 балів), за практичну частину - 80

П.І.Б. викладача ст. викл. Мирошниченко М.І.

N з/п	П.І.Б. студента	Поточні оцінки				Інтегральні оцінки							
		Теорет. част.		Практ.част.		Теоретична частина		Практична частина		Загальна оцінка		Якісна оценка	ECTS
		M1	M2	M1	M2	бали	%	бали	%	бали	%		
		10 балів	10 балів	34 бали	46 балів								
1													
2													
3													
4													
5													
6													

“ ____ ” 20 р.

Викладач _____

“ ____ ” 20 р.

Завідувач кафедри _____